

האיש שהקדים את גוגל

פול הוקן הוא הוגה, איש עסקים, יזם ומחבר רבי-מכר. כבר בשנות ה-60 החל לפעול לשילוב איכות הסביבה בעולם העסקים, ומאז הוא שב ומוכיח ששמירה על כדור הארץ אינה רק נחוצה - היא גם כדאית ומועילה > יעקב קורי

שעם כל היותו ספוג רעיונות ואידיאלים - הוא גם ספר מעשי ועסקי. הוקן מאמין שניתן לבסס את הכלכלה והמסחר על פעולות שהן בנות-קיימא ושי-קומיות, במקום השחתת הסביבה ופגיעה בקיימות של הטבע. לא צריך לעשות זאת מנימוקים של אלטרואיזם, כי אם מנימוקים כלכליים שרווח בצידם. הוא מאמין שעולם העסקים לא צריך לגרום לעובדים להיות אומללים, כי זה לא בר-קיימא. צריך לעבוד מתוך התלהבות ולא כמי שכפאו השד.

הוקן מאמין שניתן לכמת את עלות ההשחתה האקולוגית. ניתן להוכיח לאנ-שים מה העלות האמיתית של כל מוצר, וכך להביא להחרמת מוצרים בזבזניים ולטיפוח מוצרים בעלי אנרגיה זולה יותר. הוא גורס שכל מי שפוגע בשונוות, פוגע באחד הנכסים היקרים ביותר של העולם.

האקולוגיה גורסת שיש לטפח שונוות של צמחים ובעלי חיים, ואילו האחריות החב-רתית מטפחת שונוות של בני אדם. בחב-רות גדולות מועסקים כיום מנהלים בכי-רים שתפקידם לטפח את שונוות העובדים: יותר נשים, היספאנים, אפרו-אמריקנים, אסיאנים.

מקור האופטימיות

הוקן תומך בשימוש בפסולת ובמיחזור, כי בטבע אין זבזבז וכל פסולת היא משאב לזן אחר. הטכנולוגיה איננה פתרון לכל הבעיות.

האנרגיה והמשאבים הטבעיים ב-80% ב-50 השנים הבאות. הוא מציע לכלול ביעדי החברות יעדים "הזויים" כגון ההנאה האס-תטית מהעבודה והאם העובדים נהנים מעבודתם. בזאת הקדים הוקן את זמנו, כי גוגל - שהוקמה הרבה אחרי כתיבת הספר - עושה בדיוק את זה ובהצלחה עצומה. הוקן מאמין שעולם העסקים והעולם הטבעי יכר-לים לשגשג במקביל ולענות על צורכי כדור הארץ.

אולי סוחרי וול סטריט לא יאמצו כל רעיון של הוקן, אבל הם עצמם הרי טוענים שעם הצלחה לא מתווכחים, ולא ניתן להת-ווכח עם האימפריה שהקים הוקן ועוד יותר - עם ההצלחה של חברות כמו גוגל. הוקן מיישם את העיקרון של "אל תעשה לאחר-את אשר לא היית רוצה שיעשו לך" לא רק כלפי בני אדם אלא גם לכדור הארץ.

לדעת הוקן, החברות צריכות להפסיק להיות מוטות מקסום הרווח, ועליהן להפוך למוטות בני אנוש כדי להפוך לבנות-קיימא. הוקן סוקר תיאוריות אקולוגיות ואסונוות אקולוגיים וקובע, כי אקולוגיה מציעה דרך לבחינת כל הפעילויות של העסקים והמשא-בים באספקלריה ביולוגית במקום מוניטרית. הוא קורא לכלכלה של שיקום ומציע יעדים הגיוניים ובני השגה להפסקת האצת השימוש במשאבים הטבעיים והשחתת הסביבה, וכמו כן להימנעות מהשמדת בעלי חיים וגזל אתרי המחיה שלהם. למעלה מ-100 ספרים מצטטים מספר קלאסי זה,

ול הוקן נחשב על ידי רבים לנביא הקיימות בימינו. הוא איש רב פעלים, אקטיביסט בתחומים של איכות הסביבה, יזם, עיתונאי וסופר הכותב רבי-מכר. הוקן מאמין שניתן למצוא את שביל הזהב בין עולם העסקים לסביבה ובין בני האדם למערכות החיים, על מנת ליצור עולם צודק יותר ובר קיימא. הוקן הקים בהצלחה רבה עסקים אקולוגיים, הוא מרצה וכותב על השפעת עולם העסקים על הסביבה, מייעץ לממשלות וחברות על פיתוח כלכלי, אקולו-גיה תעשייתית ומדיניות סביבתית.

כבר בשנות ה-60, הרבה לפני שאיכות הסביבה הפכה ל-in, הקים הוקן את Ere-Whon Trading Company, עסק סיטונאי של מוצרים טבעיים, אשר התבסס אך ורק על ספקים של מוצרי חקלאות בת-קיימא. בהמשך הדרך הקים חברות נוספות, וכיום הוא מנהל את קבוצת PAX, חברת מו"פ המתמחה בטכנולוגיות מוגנות פטנטים, ואת NCI, מלכ"ר מחקרי הממוקם בקליפור-ניה. האחרון יצר בסיס מידע של מאות אלפי הארגונים לפעילות אזרחית בעולם, המתמ-חים בשיקום סביבתי וצדק חברתי.

"האקולוגיה של המסחר"

בספרו "האקולוגיה של המסחר", דורש הוקן מעולם העסקים המערבי לצמצם את צריכת

ד"ר יעקב קורי, אוניברסיטת חיפה

פול הוקן הציע לכלול יעדים "הזויים" כגון ההנאה האסתטית מהעבודה ובכך הקדים בשנים רבות את גוגל

אותו למודע (לאקולוגיה) הכפילה את המכיר ורות והעובדים ושילשה את רווחיה, ביוצרה מערכת ייצור ידידותית לסביבה של מיחזור ציפויי רצפה לעסקים. כך גם יצרני המכוניות, המשכללים דגמים שיהיו קלות, ארודינמיות ומונעות במערכות היברידיות.

הקפיטליזם הטבעי מנסה ליישם עקרונות כלכליים לכל משאב טבעי בעל ערך כלכלי. כנגד אורח מחשבה זה ניצבים מכשולים קשים דוגמת דעות מקובעות, גישה שמרנית הסולדת משינויים והשקעה ראשונית משמעותית הנדרשת בפתרונות מסוימים לבעיות אקולוגיות ואנרגיה.

הוקן הוא איש חזון ומעשה. הוא מתקיי את הבעיה בצורה גנרית ופרטנית. הוקן מצטט שיר של יוטה פיליפס: "כדור הארץ לא מת, הוא נרצח. והאנשים שרוצחים אותו ניתנים לזיהוי בשמם ובכתובתם".

הוא שואל את השאלה הקרדינלית: מה חשוב יותר – תאגידים מואנשים אך לא אנשיים, או האנשים שמאכלסים את כדור הארץ וכדור הארץ עצמו? בעוד שמאחורי התאגידים עומדים אילי הון, מיטב עורכי הדין והיועצים, פוליטיקאים, פקידי ממשל ומדינות, מי שמאייש את הארגונים הפעילים בחברה ובסביבה הם האזרח הקטן. ואולם, האזרח הוא הקובע מה יתרחש בעולם בדורות הבאים.

אם נתאחד ונשכיל להראות שערכים חברתיים וסביבתיים חשובים לא רק בגלל בסיסם המוסרי אלא גם בגלל בסיסם הכלכלי, כלי, נוכל להקים עסקים ידידותיים לסביבה, לחברה, לקהילה ולבני האדם, עסקים שיהיו רווחיים ואנושיים כאחד. ●

זכויות מחזיקי העניין, נוצרה בצורה ספונטנית תנועה עצומה של מלכ"רים הנלחמים בתופעות השליליות באקולוגיה ובחברה. כמו שהגוף מתנגד לחיידקים נושאי המחלות, כך מלכ"רים אמיצים ואקטיביסטיים מצליחים לא פעם לשנות את מהלך ההיסטוריה.

הנשיא ביל קלינטון הגדיר את ספרו של הוקן "Natural Capitalism" כאחד מחמשת הספרים החשובים ביותר כיום בעולם. בספר זה, שנכתב בשיתוף עם אימורי והאנטר לבנס, מתואר כיצד נוצר סוג חדש של תעשייה, שהיא יותר יעילה ורווחית בעודה מגנה על הסביבה ויוצרת תעסוקה.

הספר צופה כיצד כבר במאה הנוכחית מכוניות יצרכו הרבה פחות אנרגיה מבלי לוותר על ביצועים ובטיחות, תעשיות ימחר זרו את מוצריהן ורמת החיים בעולם תעלה בצורה משמעותית מבלי לפגוע במשאבים הטבעיים. כל זה יקרה בעקבות תהליכים כלכליים וטכנולוגיים שידועים כבר כיום.

המחברים מכנים גישה זאת "קפיטליזם טבעי", כי הוא מבוסס על העיקרון שעסקים יכולים להיות טובים לסביבה. לדוגמה: חברת Interface (שנשיאה, ריי אנדרסון, מדבר רבות בסרט "The Corporation" על המהפכה המחשבתית שחוה והפכה

ניתן לעיתים להגיע לתעסוקה מלאה אם אין שימוש מוגזם בטכנולוגיות, שלא רק מחליפות אנשים אלא גם צורכות אנרגיה ומזהמות את הסביבה. חקלאות אורגנית יכולה להביא לשיקום המשקים הקטנים, לשימוש בפסולת, למניעת אבטלה וליצירת מזון בריא יותר הנעדר חומרים רעילים.

הוקן גורס, כי יש להפסיק האנשה של חברות. מנהלי חברות מסתתרים מאחורי החברות וטוענים שהחברה היא זו ששופכת פסולת, מתאכזרת לעובדיה ועושקת את זכויותיהם – ולא חלילה הם עצמם. באתה רוח, החברה היא שמבצעת פיטורים המוניים ומתנהגת בחוסר אחריות חברתית ואקולוגית משווע.

בספרו "Blessed Unrest", הוקן מתאר את יצירת התנועות האקולוגיות והחברתיות. כאן מצטייר הוקן כאופטימיסט בלתי נלאה למרות התופעות השליליות של הגלובליזציה, הכחדת המינים, השפות והתרבויות במספר מקומות והנהגת מדיניות המגדילה את הפערים החברתיים והכלכליים.

תקוותו נעוצה במאות אלפי הארגונים החברתיים והאקולוגיים הפועלים ברחבי העולם. כנגד התאגידים הלא-אתיים, הרומסים ברגל גסה את איכות הסביבה ואת